

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 05, luty 2026 10:55

Joanna Gryboś-Chechelska

Odśrody: 419

---

5 lutego Komisja ds. Polityki Spójności Terytorialnej i Budżetu UE (COTER) Europejskiego Komitetu Regionów przyjęła pakiet opinii, które mają fundamentalnie zmienić sposób dysponowania środkami z budżetu UE na lata 2028-34. W grze jest prawo regionów do blokowania planów inwestycyjnych, które ignorują ich potrzeby.

Członkowie Komisji przyjęli dziś cztery projekty opinii, które stanowią zdecydowaną odpowiedź na propozycje Komisji Europejskiej dotyczące przyszłego budżetu Unii. Lokalni i regionalni liderzy nie ukrywają: chcą realnej władzy, nie tylko konsultacji.

Najbardziej rewolucyjnym postulatem jest wprowadzenie tzw. klauzuli pomocniczości. To ona miałaby dać regionom prawo do zwracania się do Komisji Europejskiej o odrzucenie Krajowych i Regionalnych Planów Partnerstwa, gdy są one "zbyt znacjonalizowane" i pomijają władze regionalne.

Sprzeciw wobec centralizacji

Członkowie COTER wyraźnie zaznaczyli swoją pozycję: tak dla modernizacji Polityki Spójności, ale nie dla cięć budżetowych i wykluczania regionów z decyzji na rzecz rządów krajowych. Propozycja Komisji Europejskiej zakłada bowiem utworzenie jednego, wielkiego funduszu łączącego politykę spójności, rolną, rybołówstwa i inne obszary, którym zarządzać mają państwa członkowskie poprzez wspólne plany.

To właśnie temu pomysłowi przedstawiciele regionów mówią stanowcze "nie". Ich zdaniem NRPP nie może stać się "jedną pulą pieniędzy" do dyspozycji rządów centralnych. Domagają się, by poszczególne fundusze - jak Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego czy Fundusz Spójności - zachowały swoją odrębność i jasno określone kwoty.

Instrukcja dla wielopoziomowego zarządzania

Lokalni i regionalni liderzy zaproponowali konkretne narzędzie kontroli - ocenę wielopoziomowego zarządzania. Ma to być swoista instrukcja obsługi, która zobowiąże państwa członkowskie do rzeczywistego zaangażowania władz subkrajowych w projektowanie planów partnerstwa, przy jednoczesnym poszanowaniu konstytucyjnych ustrojów poszczególnych krajów.

Propozycja nawiązuje do niedawnej inicjatywy Przewodniczącej Komisji Europejskiej dotyczącej "kontroli regionalnych", ale idzie znacznie dalej - od konsultacji do realnego prawa weta.

Obawy o biurokrację

Członkowie COTER z zadowoleniem przyjęli plany uproszczenia monitorowania wydatków UE, ale pod warunkiem zachowania mocnych gwarancji, że spójność terytorialna pozostanie priorytetem. Niepokój budzi planowana zmiana systemu rozliczania - od zwrotu kosztów do osiągania kamieni milowych i celów. Może to, paradoksalnie, zwiększyć biurokrację zamiast ją zmniejszyć.

Dlatego przedstawiciele regionów wzywają Komisję Europejską do zapewnienia ogólnounijnych szkoleń i pomocy technicznej dla urzędników, którzy będą wdrażać nowe ramy wydajności.

Mobilność wojskowa z korzyścią dla cywilów

Pozytywnie oceniono kontynuację programu Łącząc Europę (CEF) po 2027 roku oraz znaczny wzrost finansowania mobilności wojskowej. Jednak i tutaj regiony stawiają warunek: inwestycje podwójnego zastosowania muszą przynosić realne korzyści cywilne, szczególnie dla łączności regionalnej i

Samorządowcy walczą o prawo weta wobec krajowych planów inwestycyjnych UE

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: czwartek, 05, luty 2026 10:55

Joanna Gryboś-Czechelska

Odsłony: 419

---

odporności.

Co dalej?

Przyjęty pakiet czterech projektów opinii - dotyczących odpowiednio: rozporządzenia w sprawie Funduszu NRPP, EFRR i Funduszu Spójności, ram wydajności oraz instrumentu Łącząc Europę - trafi teraz do ostatecznego zatwierdzenia na sesji plenarnej w maju.

Za opracowanie dokumentów odpowiadali m.in. przewodniczący komisji COTER Vasco Alves Cordeiro wraz z burmistrzem Cluj-Napoca Emilem Bocem, przewodnicząca Rządu Regionalnego Estremadury María Guardiola Martín oraz radny prowincji Lukka Luca Menesini.

Czy regiony wywalczą prawo do blokowania planów, które ich nie uwzględniają? Odpowiedź poznamy w najbliższych miesiącach, gdy propozycje trafią do dalszych prac legislacyjnych.